

Muistio Satakunnan Kokoomus ry:n puolerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.9.2016– 31.8.2020

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puolerahoitusta koskevan tarkastuksen valtionavustusta saaviin puolueisiin sekä niiden naisjärjestöihin ja eräisiin piirijärjestöihin. Tarkastus Satakunnan Kokoomus ry:hyn on kohdistunut aikaan 1.9.2016–31.8.2020.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 49 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2021 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja, JHTT Klaus Krokfors, johtava tilintarkastaja Pontus Londen ja ylitarkastaja Hanna Surakka. Tarkastusta on valvonut johtaja, JHT Jaakko Eskola.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 6.4.2020. Piirijärjestö on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus toteutettiin videoyhteyksin 17.9.2020. Tarkastukseen osallistuivat toiminnanjohtaja Antti Ahonen, vs. toiminnanjohtaja Marjo Jaspa ja puolueen hallintopäällikkö Timo Elo.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle vuosien 2018–2019 tilinpäätöksensä, toimintakertomuksensa, tilintarkastuskertomuksensa, erittelyt vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenvedot ajantasaisista ilmoituksista sekä tilitykset valtionavustuksen käytöstä. Lisäksi puolueiden tuli toimittaa vastaavat valtionavustuspäätöksissä mainittujen naisjärjestöjensä ja piirijärjestöjensä tilinpäätöstiedot vuosilta 2016–2019. Suomen Kristillisdemokraatit (KD) rp:n tuli lisäksi toimittaa Keski-Pohjanmaan piirijärjestöä koskevat vastaavat tiedot vuodelta 2015.

Satakunnan Kokoomus ry:n vuosien 2016–2019 tilinpäätöstiedot on toimitettu puolue- ja vaalirahoitusjärjestelmään. Tilinpäätöstietoja on täydennetty ja korjattu tarkastuksen aikana.

Vuosien 2017–2019 kertomuksista puuttui liite mahdollisine puoluelain 9 c §:n edellyttämine lausumineen. Piirijärjestö on toimittanut uuden tilintarkastuskertomuksen, joka sisältää kyseiset lausumat vuosilta 2017–2019.

Tiedot on toimitettu puoluelain mukaisesti.

Kirjanpidon menettelyt puolerahoituksen näkökulmasta

Valtionavustuksen ja muiden avustusten käsittelyä kirjanpidossa on syytä selkeyttää. Vuoden 2018 kirjanpito ei täsmää kyseisen vuoden valtionavustustilitykseen. Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt muuta olennaista raportoitavaa piirijärjestön kirjanpidon menettelyistä puolerahoituksen näkökulmasta.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Piirijärjestö ei ollut tehnyt puoluerahoitusjärjestelmään ajantasaisia ilmoituksia tarkastusajalta. Kirjanpidon mukaan piirijärjestö oli kuitenkin saanut ilmoitusrajan ylittäviä suorituksia Satakunnan Kansallissäätiöltä ja yksityishenkilöiltä. Vastaavia suorituksia samalta säätiöltä todettiin myös edellisessä tarkastuksessa. Piirijärjestö on lisäksi saanut Kansalliselta Sivistysliitolta vapaan sivistystyön suorituksia, jotka piirijärjestön mukaan pohjautuvat valtion rahoitukseen.

Tarkastuksen perusteella piirijärjestö teki vuosiin 2016 ja 2019 kohdistuvia ajantasaisia ilmoituksia kaudelta yksityishenkilöiltä ja Satakunnan Kansallissäätiöltä saamistaan yhteensä 25 540,13 euron suorituksista. Vastaava korjaus on tehty myös ajantasaisten ilmoitusten yhteenvedoihin.

Valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Vuoden 2019 korjatun valtionavustustilityksensä mukaan piirijärjestö on saanut valtionavustusta 30 156 euroa. Määrä vastaa puolueen valtionavustustilityksessä ilmoitettua. Piirijärjestön kirjanpidon ja tilinpäätöksen mukaan vuoden 2019 Puoluetuki / Yleisavustukset oli 53 578,04 euroa. Puoluelain 9 §:ssä tarkoitetun valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä vuonna 2019 koskeva sopimus on allekirjoitettu 12.4.2019. Vastaava sopimus on tehty myös vuodeksi 2020. Sopimukset sisältävät valtionavustuksen määrän. Sopimuksissa on yksi allekirjoittaja. Suositellaan, että sopimus tehdään myös vastedes vuosittain, jotta sen sisältämä tieto olisi ajantasaista.

Valtioneuvoston vuoden 2018 avustuspäätöksen liitemuistion mukaan Valtiontalouden tarkastusviraston huomioiden pohjalta selvitetään tarvetta puoluelain 9 §:n muuttamiseksi. Lain mukaan puolueen avustuksesta osa voidaan osoittaa muun yhdistyksen toiminnan tukemiseen, mutta avustusehdoissa mainitaan myös muu yhteisö tai säätiö. Valtioneuvosto on 21.1.2019 pyytänyt oikeusministeriötä käynnistämään asiaa koskevan lainsäädäntöhankkeen.

Klaus Krokfors
johtava tilintarkastaja